

Pilotprojektā pēta smago ceļu satiksmes negadījumu iemeslus

Nekas autovadītāju nedisciplinē labāk, kā aizmugurē braucoša policijas ekipāža

Aizkraukles novadā pagājušajā gadā ceļu satiksmes negadījumos bojā gāja divi cilvēki. Šogad divi bojāgājušie avārijās novada reģistrēti jau gada pirmajos deviņos mēnešos. Kopumā Latvijā no gada sākuma līdz 1. oktobrim Latvijā avārijās bojā gājuši 79 cilvēki. Piedzīvota arī traģiskākā avārija pēdējos gados, kad Gulbenes novada Lizuma pagastā, mašīnai ietriecoties kokā, bojā gāja četri jaunieši.

AGĪTA GRĪNVALDE-IRUKA

Avāriju pamatā neuzmanība

Aizkraukles novadā traģiskās avārijas, kurās bojā gājuši cilvēki, notika pavisam nesen — ar mēneša starpību. Augustā Aizkraukles pagastā apgāzās mikroautobuss. Negadījumā cietā automašīnas pasažieris, kuru no transportlīdzekļa izcēla ugunsdzēsēji glābēji, kuri arī tika izsaukti uz negadījuma vietu. Cietušais nogādāts medicīnas iestādē, taču automašīnas vadītājs gājis bojā. Savukārt septembra sākumā pie Aizkraukles, Rīgas—Daugavpils šosejas 87. kilometrā, notika smaga frontālā sadursme starp firmas "Ecolines" pasažieru autobusu un vieglo automašīnu Volvo, kurā dzīvību zaudēja automašīnas vadītājs.

Abu avāriju notikuma vietas apskatīja un notikušā apstākļus izvērtēja satiksmes drošības speciālists

Aizkraukles novadā 2023. gadā notikušie ceļu satiksmes negadījumi

Vieta	CSNg (kopā)	CSNg ar cietušajiem	Gājuši bojā	Ievainoti	T. sk. smagi ievainoti
Aizkraukles novads	193	38	2	47	3
Aiviekstes pagasts	9				
Aizkraukle	62	6		6	
Aizkraukles pagasts	2				
Bebru pagasts	3	2		5	
Daudzses pagasts	4	1		1	
Iršu pagasts	2	1	1		
Jaunjelgava	11				
Klintaines pagasts	8	2		2	
Koknese	19	1		1	
Kokneses pagasts	17	5	1	5	1
Mazzalves pagasts	4	2		6	
Neretals pagasts	8	4		6	
Piļskaines pagasts	12	2		2	1
Plaviņas	13	6		7	2
Seces pagasts	5	2		2	
Sērenes pagasts	8	3		3	
Skriēru pagasts	9				
Staburaga pagasts	3	1		1	
Sunākstes pagasts	1				
Zalves pagasts	4	2		2	

CSDD statistikas dati

Oskars Irbitis, ar kuru sarunājāmies par šādu smagu avāriju iemesliem, satiksmes drošību un kā mazināt ceļu satiksmes negadījumu skaitu. Aizkraukles pusē notikušās smagās avārijas viņš vērtē kā izteiktus neuzmanības gadījumus. "Vienā gadījumā vadītājs izbrauca uz galvenā ceļa, nepārliecinoties par to, ka tuvu ir dzelzens autobuss, un izbrauca tieši tam priekšā. Otrā gadījumā autovadītājs nav sekojis līdzī ceļa profilam, nav izvēlējies šim ceļam atbilstošu ātrumu. Ceļš ir šaurs un likumots. Šādā gadījumā, pat, ja zīme atļauj braukt ar 90 kilometriem stundā, būtu tomēr jāizvēlas mazāks un drošāks ātrums. Šajā gadījumā bija jāņem vērā garenprofila lūzums, platumš, arī seguma kvalitāte. Tas viss kopā ar pārāk lielu ātrumu rada automašīna nestabilitāti un tā kā mikroautobuss ir pietiekami augsts, tad to var pamatīgi sašūpot, zaudēt vadības kontroli un var viegli apgāzties," saka O. Irbitis un piebilst — lieku reizi autovadītājiem jāatgādina, ka ir jābūt pietiekami vērīgiem, uzmanīgiem un satiksmes noteikumi jāievēro. Pretējā gadījumā tas beidzas traģiski.

Policijas klātbūtne disciplinē

Runājot par Lizumā notikušo traģisko avāriju, Irbitis kā būtisku notikušā iemeslu min arī līdzilvēku attieksmi. "Domāju, ka līdzilvēku zināja, ka jaunieši brauc bez tie-

PĒC TRAĢISKĀS AVĀRIJAS, kurā pēc sadursmes ar pasažieru autobusu bojā gāja vieglās automašīnas vadītājs, liktenīgajā krustojumā uzstādīta "STOP" zīme.
Autores foto

sībām, dara to pārgalvīgi, tāpēc ir ļoti svarīga šī nosodošā attieksme pret šādām darbībām. Presē izskanēja, ka vecāki jauniešiem teikusi, ka tā nevajag darīt un tas ir slikti, taču par to ir jārunā nepārtraukti, visu laiku," atgādina satiksmes speciālists. Jo vairāk runās par šīm tēmām, jo vairāk uzsvērs bistamību, pārgalvīgās rīcības sekas, jo vārbūt kāds vecāks sadzirdēs un piektdienas vakarā nepalaidīs savu jauniešu vizināties ar draugiem, īpaši zinot, ka draugam nav vadītāja apliecības un ir šī dullā braucēja reputācija.

Kā vienu no risinājumiem O. Irbitis min policijas klātbūtni un redzamību uz ceļiem. "Nupat ziņās dzirdēju, ka Valsts policijā ir 27% kadru iztrūkums, un mēs to ļoti labi redzam un jūtam. Tie ir tie 27%, kas nepatruļ, preventīvi nebrauc ar trafāro mašīnu pa ceļu. Nevajag jau uzreiz kādu kert vai sodīt, bet, ja divas reizes dienā Lizumam cauri izbrauktu policijas mašīna un pakontrolētu, kas pagastā notiek, domāju, ka šis negadījums varēja arī nebūt. Bieži, īpaši nomalās vietās, veidojas tāda nesodāmības sajūta, līdz ar to cilvēki kļūst neuzmanīgi, palaizās, kļūst pārgalvīgi. Ar policijas klātbūtni tiek atgādāts, ka pieņem, tad arī jauniešu dullums varbūt pāries," saka satiksmes speciālists, kurš ir pārliecināts, ka nekā autovadītāju nedisciplinē labāk, kā aizmugurē braucoša policijas ekipāža. Protams, arī pārkāpēju pieķeršana un sodīšana ir vajadzīga, jo tā nereti nostrādā kā vakcīna pret ceļu satiksmes negadījumiem. "Kat-

rā ziņā redzama vai neredzama policijas klātbūtne vienmēr ir veicinājusi satiksmes drošību," piebilst O. Irbitis.

Nozīme ir arī dažādām sociālajām un informatīvajām kampaņām, kas tiek rīkotas kā atgādinājums nebraukt dzērumā, ievērot atļauto braukšanas ātrumu, nerunāt pa telefonu pie stūres. Pēc Irbiša domām, tam nebūs tūlītēju rezultātu — šodien ir kampaņa un jau rīt problēmas nebūs. Cilvēkiem nepārtraukti jāatgādina ievērot satiksmes noteikumus, par to jārunā visu laiku, lai cilvēki to sadzirdētu.

Nav svarīgi atrast vainīgo, bet cēloni

Oskars Irbitis šobrīd vada Ceļu satiksmes drošības direkcijas (CSDD) īstenoto smago ceļu satiksmes negadījumu izmeklēšanas projektu, kur darbā tiek izmantota jauna pieeja, kādu Skandināvijas valstīs izmanto jau sen. "Valsts policija jāmeklē ceļu satiksmes negadījumus, taču viņu mērķis ir noskaidrot, kurš kādus normatīvos aktus ir pārkāpis un kāds sods par to pienāks, taču mūsu uzdevums ir analizēt avārijas iemeslus, notikušā apstākļus un pētīt, ko darīt, lai šādus notikumus mazinātu. Mēs gatavosim informācijas bāzi satiksmes politikas veidošanai, pašvaldībām, ceļu uzturētājiem — visiem, kas organizē ceļu satiksmi un rūpējas par drošību. Mums neinteresē, kurš ir vainīgs, bet kādi faktori ir ietekmējuši negadījuma rašanos," atklāj O. Irbitis.

Lieku reizi autovadītājiem jāatgādina, ka ir jābūt pietiekami vērīgiem, uzmanīgiem un satiksmes noteikumi jāievēro. Pretējā gadījumā tas beidzas traģiski.

OSKARS IRBITIS,
SMAGO CEĻU SATIKSMES
NEGADĪJUMU IZPĒTES
PILOTPROJEKTA VADĪTĀJS

Šobrīd ekspertu un pētnieku grupa ir pašā darba sākumā, pilotprojekta stadijā. Tiek strādāts pie likumdošanas izmaiņām, jo šobrīd iztrūkst regulējuma, lai varētu piesaistīt medicīnas, uzvedības speciālistus, jo jebkurā ceļu satiksmes negadījumā ļoti būtisks ir arī cilvēcisks faktors. Piemēram, Lizuma gadījumā uzvedības speciālistam būtu jāaplūko darba lauks, lai noskaidrotu, kas noveda jauniešus pie šīs pārgalvīgās rīcības. "Ja mēs to varētu noskaidrot, tad varētu domāt par pasākumiem, kas varētu mainīt šo jauniešu uzvedību. Ko darīt, lai negribētos kāpt tajā mašīnā un kaut kur pārgalvīgi traucēt."

Tāpat plašs darba lauks būtu arī medikiem, kas varētu pētīt, piemēram, to, kā ārsti izrakstītie medikamenti ietekmē autovadītāja reakciju. Piemēram, Skandināvijā autovadītājiem laikā, kamēr viņi lieto spēcīgus medikamentus, kuri var ietekmēt braukšanas spējas, uz to lietošanas laiku iestājas liegums sēsties pie stūres. Būtu labi, ja ziņas par ārstu izrakstītajām spēcīgajām zālēm nonāktu arī CSDD datu bāzē, līdzīgi kā tas ir Skandināvijā," nākotnes vīziju ieskicē projekta vadītājs. Ir daudz faktoru, ko varētu uzlabot, lai uzlabotu satiksmes drošību un projekta darba grupa pie tā aktīvi strādā no šī gada maija, izbraucot uz katru negadījumu, kur ir bojāgājušie. Iespēju robežās izbrauc arī uz avārijām, kur ir smagi cietušie. Tie ir negadījumi, kas visvairāk ietekmē sabiedrību, iesaistīto ģimenes un rada arī zaudējumu tautsaimniecībai kopumā. ♦

MAF
Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts "Staburags".